

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Proglašavam Zakon o zaštiti okoliša, kojeg je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici održanoj dana 27. listopada 1994. godine.

Broj : PA4-99/1-94

Zagreb, 2. studenoga 1994.

Predsjednik Republike Hrvatske

dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

o zaštiti okoliša

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje zaštita okoliša, radi očuvanja okoliša, smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi, osiguravanja i poboljšavanja kakvoće življenja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.

(2) Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvoja.

Članak 2.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša, u ostvarivanju uvjeta za održivi razvoj jesu:

- trajno očuvanje izvornosti, biološke raznolikosti prirodnih zajednica i očuvanje ekološke stabilnosti,
- očuvanje kakvoće žive i nežive prirode i racionalno korištenje prirode i njenih dobara,
- očuvanje i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajolika,
- unaprjeđenje stanja okoliša i osiguravanje boljih uvjeta života.

Članak 3.

Osnovni ciljevi zaštite okoliša iz članka 2. ovoga Zakona postižu se:

- predviđanjem, praćenjem, sprečavanjem, ograničavanjem i uklanjanjem nepovoljnih utjecaja na okoliš,
- zaštitom i uređenjem izuzetno vrijednih dijelova okoliša,
- sprečavanjem rizika i opasnosti po okoliš,
- poticanjem korištenja obnovljivih prirodnih izvora i energije,
- poticanjem upotrebe proizvoda i korištenja proizvodnih postupaka najpovoljnijih za okoliš,
- ujednačenim odnosom zaštite okoliša i gospodarskog razvoja,
- sprječavanjem zahvata koji ugrožavaju okoliš,
- sanacijom oštećenih dijelova okoliša,
- razvijanjem svijesti o potrebi zaštite okoliša u odgojnom i obrazovnom procesu i promicanjem zaštite okoliša,
- donošenjem pravnih propisa o zaštiti okoliša,
- obavještavanjem javnosti o stanju okoliša i njenim sudjelovanjem u zaštiti okoliša,
- povezivanjem sustava i institucija zaštite okoliša Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: države) s međunarodnim institucijama.

Članak 4.

(1) Okoliš je dobro od interesa za državu, i ima njezinu osobitu zaštitu.

(2) Zahvatima u okoliš ne smije se utjecati na kakvoću življenja, na zdravlje ljudi i održivi razvoj prirode.

(3) Upravljanje okolišem provodi se pod uvjetima i na način propisan ovim i posebnim zakonom.

Članak 5.

U ovom Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

- Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda i more, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek,
- Kakvoća okoliša je stanje okoliša izraženo fizikalnim, kemijskim, estetskim i drugim pokazateljima,
- Ekološka stabilnost je sposobnost okoliša da prihvati promjene prouzročene vanjskim utjecajem i da zadrži svoja prirodna svojstva,
- Biološka raznolikost je sveukupnost živih organizama, koja obuhvaća raznolikost unutar vrsta, među vrstama i ekosustavima na određenom području,
- Zahvat u okoliš je svako trajno ili privremeno djelovanje čovjeka koje može narušiti ekološku stabilnost ili biološku raznolikost okoliša ili na drugi način može nepovoljno utjecati na okoliš,

- Emisija je ispuštanje ili istjecanje tvari u tekućem, plinovitom ili krutom stanju, ili ispuštanje energije (buka, vibracija, radijacija, toplina) te mikrobiološkog onečišćavanja iz određenog izvora u okoliš,
- Imisija je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okolišu,
- Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša koja je posljedica štetnog djelovanja ili izostanaka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i utjecaja drugih zahvata i pojava nepovoljnih po okoliš,
- Onečišćivač je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje posredno ili neposredno uzrokuje onečišćavanje okoliša,
- Štetna tvar je tvar čija su svojstva opasna za ljudsko zdravlje i okoliš s dokaznim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj količini i/ili koncentraciji ima takva svojstva,
- Rizik po okoliš je vjerojatnost da će neki zahvat posredno ili neposredno prouzročiti štetu okolišu ili ugroziti život i zdravlje ljudi,
- Opasnost po okoliš je prekomjerni rizik koji zbog visokog stupnja vjerojatnosti nastanka događaja ili opsega moguće štete na okoliš, zahtijeva mjere koje su posebno propisane,
- Šteta u okolišu je oštećenje ili gubitak prirodne funkcije sastavnih dijelova okoliša, prouzročena gubitkom pojedinih sastavnih dijelova i/ili unutarnjim poremećajem odnosa i prirodnog tijeka, nastalog zbog ljudskog djelovanja,
- Ekološka nesreća je izvanredni događaj ili vrsta događaja prouzročena djelovanjem, ili utjecajima koji nisu pod nadzorom i imaju za posljedicu ugrožavanje života ili zdravlja ljudi i u većem obimu nanose štetu okolišu,
- Ugroženi okoliš je stanje nastalo onečišćavanjem većih razmjera okoliša na određenom području za koji se na temelju ovoga ili posebnog zakona, propisuju posebne mjere radi uspostavljanja prijašnjeg stanja ili novog stanja određenog dijela okoliša, oporavka prirodne zajednice ili obnove prirodnog izvora radi poboljšanja kakvoće življenja,
- Praćenje stanja okoliša (monitoring) je sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava, praćenje kakvoće okoliša i promjena stanja u okolišu,
- Katastar onečišćavanja okoliša jest skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu unošenja, ispuštanja ili odlaganja štetnih tvari u okoliš.

Članak 6.

(1) Učinkovitost zaštite okoliša države osiguravaju Sabor Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Sabor) i Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) te predstavnička i izvršna tijela jedinica lokalne samouprave i uprave donošenjem strategije zaštite okoliša, programa zaštite okoliša te drugih dokumenata važnih za zaštitu okoliša.

(2) Stručno obavljanje poslova zaštite okoliša i provođenje mjera zaštite okoliša osiguravaju tijela državne uprave i upravna tijela jedinica lokalne samouprave i uprave nadležna za obavljanje poslova zaštite okoliša i pravne osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

(3) Građani, kao pojedinci ili organizirani radi zaštite okoliša u društva, strukovne udruge i druge nevladine

organizacije, pridonose ostvarivanju ciljeva zaštite okoliša i provođenju učinkovite zaštite okoliša.

Članak 7.

(1) Jedinica lokalne samouprave i uprave uređuje, organizira, financira i unapređuje poslove zaštite okoliša koji su regionalnog ili lokalnog značenja.

(2) Zaštita okoliša jedinice lokalne samouprave i uprave obuhvaća:

- osiguravanje uvjeta za provođenje programa zaštite okoliša,
- pripremu i provođenje sanacije kada je to njezina obveza,
- osiguravanje praćenja stanja okoliša (monitoring) i mjerenje emisija kad je to njezina obveza,
- osiguranje uvjeta za vođenje katastra onečišćavanja okoliša, očevidnika o stanju okoliša i o mjerama zaštite okoliša i načinu obavješćivanja javnosti,
- provođenje drugih mjera u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisom.

Članak 8.

(1) U cilju postizanja koordiniranog i usuglašenog gospodarskog razvoja s potrebama zaštite okoliša, stručne i znanstvene osnove za uređenje pojedinih pitanja, Vlada osniva Savjet za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Savjet), koji čine znanstveni, stručni, javni i drugi djelatnici.

(2) Savjet daje mišljenja, prijedloge i ocjene o usklađenosti rješavanja pitanja zaštite okoliša i gospodarskog razvoja i o prijedlozima dokumenata koje donosi Vlada i Sabor.

Članak 9.

(1) Pravne osobe registrirane za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša obavljaju poslove u vezi s praćenjem stanja okoliša (monitoring), izrađuju stručne podloge i elaborate zaštite okoliša, stručne poslove pripreme i izrade studije utjecaja na okoliš, obavljaju poslove stručnog obrazovanja radi stjecanja znanja i usavršavanja u provođenju zaštite okoliša, ukoliko ovim Zakonom to nije drukčije određeno.

(2) Pravna osoba može započeti obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka uz prethodnu suglasnost Državne uprave za zaštitu okoliša, a za poslove stručnog obrazovanja u zaštiti okoliša potrebna je i prethodna suglasnost Ministarstva prosvjete i športa.

(3) Uvjete za izdavanje suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka propisuje Vlada. ,

11. OSNOVNA NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 10.

Zaštita okoliša temelji se na poštovanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, opće prihvaćenih načela, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse.

Načelo preventivnosti

Članak 11.

- (1) Radi izbjegavanja rizika ili opasnosti po okoliš, pri planiranju ili izvođenju zahvate treba primijeniti sve prethodne mjere zaštite okoliša.
- (2) Zahvat u okoliš treba biti planiran i izveden tako da što manje onečišćava okoliš, a da se pri tome vodi računa o racionalnom korištenju prirodnih izvora i energije.
- (3) Pri izvođenju zahvata treba nastojati koristiti isprobana dobra iskustva i upotrebljavati raspoložive proizvode, opremu, uređaje i primjenjivati proizvodne postupke, najpovoljnije po okoliš.
- (4) Kad prijete opasnost od stvarne i nepopravljive štete okolišu, ne smije se odlagati poduzimanje nužnih zaštitnih mjera, pa ni u slučaju kad ta opasnost nije u cijelosti znanstveno istražena.

Načelo očuvanja vrijednosti prirodnih izvora i biološke raznolikosti

Članak 12.

- (1) Ne smije se umanjivati vrijednost prirodnih izvora, vode, mora, zraka, tla, šuma i izvornih vrijednosti krša.
- (2) Prirodne izvore treba nastojati očuvati na razini kakvoće koja nije štetna za čovjeka, biljni i životinjski svijet
- (3) Tlo treba koristiti razumno i očuvati njegovu produktivnost, a nepovoljne učinke na tlo izbjegavati u najvećoj mogućoj mjeri.
- (4) Treba izbjegavati svaki zahvat koji ima štetan učinak na biološku raznolikost i očuvati prirodni genetski sklad i sklad prirodnih zajednica, živih organizama i neživih tvari.

Načelo zamjene ili nadomještanja drugim zahvatom

Članak 13.

- (1) Zahvat koji bi mogao nepovoljno utjecati na okoliš, treba nastojati zamijeniti zahvatom koji predstavlja bitno manji rizik ili opasnost, pa i u slučaju kad su troškovi takvog zahvata veći od vrijednosti koje treba zaštititi
- (2) Pri korištenju proizvoda, uređaja i opreme i primjeni proizvodnih postupaka, onečišćavanje okoliša treba ograničavati na izvoru nastanka.
- (3) Tvari koje se mogu ponovno upotrijebiti, ili koje su biološki razgradive, trebaju imati prednost pri upotrebi, pa i u slučaju većih troškova, ako su ti troškovi razmjerni vrijednostima koje treba zaštititi.
- (4) Upotrebi kemikalija i ostalih tvari koje razgradnjom postaju neškodljive, dat će se prednost pred drugim tvarima, ako pri tome nema rizika ili opasnosti po okoliš.

Načelo cjelovitosti

Članak 14.

- (1) Pri donošenju strategije, programa, planova intervencije i propisa o zaštiti okoliša te izdavanju dozvola, suglasnosti, odobrenja i provođenju financijske politike, nadzora kao i drugih mjera zaštite okoliša, neophodno je zajedničko djelovanje i suradnja tijela državne uprave i jedinica lokalne samouprave i uprave.

(2) Za cjelovito i ravnomjerno postizanje ciljeva zaštite okoliša tijela iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju način i uvjete zajedničkog djelovanja građana i institucija.

Načelo poštivanja prava

Članak 15.

Kod donošenja odluke o zahvatu u okoliš i za vrijeme izvođenja zahvata mora se postupati u skladu sa zakonom i drugim propisima, te poduzimati sve mjere koje osiguravaju prava čovjeka na zdrav i čisti okoliš.

Načelo plaćanja troškova onečišćavanja

Članak 16.

(1) Onečišćivač snosi troškove nastale onečišćavanjem okoliša.

(2) Troškovi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju troškove nastale u vezi s onečišćavanjem okoliša, troškove sanacije i pravične naknade štete.

Načelo javnosti i sudjelovanja

Članak 17.

(1) Građani imaju pravo na pravodobno obavješćivanje o onečišćavanju okoliša, o poduzetim mjerama i s tim u vezi na slobodan pristup podacima o stanju okoliša u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Pri institucionalnom rješavanju pitanja zaštite okoliša tijela državne uprave i tijela jedinice lokalne samouprave i uprave osigurat će sudjelovanje zainteresiranih strana prema odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

III. DOKUMENTI O ZAŠTITI OKOLIŠA

Strategija zaštite okoliša

Članak 18.

(1) Strategija zaštite okoliša dugoročno određuje i usmjerava ciljeve upravljanja okolišem u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem na području države.

(2) Strategija zaštite okoliša iz stavka 1. ovoga članka sadrži osnove za usmjeravanje i usklađivanje gospodarskih, tehničkih, znanstvenih, obrazovnih, organizacijskih i drugih mjera te mjera provođenja međunarodnih obveza s ciljevima zaštite okoliša.

(3) Strategija iz stavka 1 ovoga članka sadrži osobito:

- stanje onečišćenja okoliša po pojedinim dijelovima te ocjenu stanja okoliša,
- osnovne ciljeve i mjerila za provođenje zaštite okoliša u cjelini po sastavnim dijelovima okoliša i prostornim cjelinama te prioritetne mjere zaštite,
- osnovu ravnomjernog gospodarskog razvitka i učinkovite zaštite okoliša,
- osnovu osiguranja najpovoljnijih tehničkih, proizvodnih, ekonomskih mjera upravljanja okolišem,

- kratkoročne i dugoročne mjere za sprečavanje i ograničavanje onečišćavanja okoliša i redosljed njihovog ostvarivanja s rokom izvršavanja,
- osnovu praćenja stanja okoliša (monitoring) kad je međunarodna obveza države,
- pregled prostornih cjelina na kojima je potrebno provesti sanaciju ugroženog okoliša i osnovne uvjete za njenu provedbu,
- izvore i procjenu potrebnih sredstava za provođenje mjera zaštite okoliša,
- osnovu usmjeravanja i unapređivanja odgoja i obrazovanja na području zaštite okoliša,
- osnovu usmjeravanja znanstvenoistraživačkog rada na području zaštite okoliša.

(4) Strategiju zaštite okoliša donosi Sabor na prijedlog Vlade.

(5) Strategija zaštite okoliša objavljuje se u "Narodnim novinama".

Programi zaštite okoliša

Članak 19.

(1) Program zaštite okoliša za područje županije, odnosno Grada Zagreba sadrži osnovne ciljeve, uvjete i mjerila zaštite okoliša u cjelini, prioritete mjere zaštite okoliša po sastavnim dijelovima i pojedinačnim prostornim cjelinama te razrađuje načela i smjernice zaštite okoliša sadržane u Strategiji zaštite okoliša.

(2) Program zaštite okoliša za područje županije ili Grad Zagreb donosi Skupština županije ili Skupština Grada Zagreba.

(3) Program zaštite okoliša za pojedina uža područja grada ili općine donosi gradsko vijeće, odnosno općinsko vijeće kada je potrebno posebno zaštititi okoliš određenog područja grada ili općine radi očuvanja kulturno-povijesnih, estetskih i prirodnih vrijednosti krajolika.

Članak 20.

(1) Prilikom izrade i donošenja programa zaštite okoliša za područje županije, odnosno Grada Zagreba, gradova i općina obvezna je njihova međusobna suradnja

(2) Program zaštite okoliša županije i Grada Zagreba treba biti usuglašen sa Strategijom zaštite okoliša, a program zaštite okoliša grada ili općine, odnosno njihovog užeg područja treba biti usuglašen sa Programom zaštite okoliša županije, odnosno Grada Zagreba.

(3) U slučaju međusobne neusuglašenosti Programa zaštite okoliša primjenjuje se Program zaštite okoliša šireg područja.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka Program zaštite okoliša užeg područja primijenit će se ukoliko se tim Programom ne mijenja osnova zaštite okoliša utvrđena Programom zaštite okoliša šireg područja uz prethodno pribavljenu suglasnost Državne uprave za zaštitu okoliša

Članak 21.

(1) Programom za zaštitu okoliša iz članka 19. ovoga Zakona utvrđuju se mjere zaštite okoliša u skladu s

regionalnim ili lokalnim posebnostima i obilježjima, a u skladu s polazištima Strategije zaštite okoliša.

(2) Programom zaštite okoliša iz članka 19. ovoga Zakona na utvrđuje se osobito:

- stanje onečišćenja okoliša po sastavnim dijelovima i prostornim cjelinama,
- mjere za predviđanje, sprečavanje i ograničavanje onečišćavanja okoliša,
- subjekti koji su dužni provoditi mjere i ovlaštenja u svezi s provođenjem mjera zaštite okoliša,
- smjernice i mjere za očuvanje i unapređenje zaštite okoliša,
- način provođenje interventnih mjera u izvanrednim slučajevima onečišćavanja okoliša,
- rokovi za poduzimanje pojedinih mjera,
- izvori financiranja za provođenje pojedinih mjera i procjena visine potrebnih sredstava.

Izvešće o stanju okoliša

Članak 22.

(1) Za potrebe ostvarenja Strategije i Programa zaštite okoliša te drugih dokumenata važnih za zaštitu okoliša, izrađuje se dvogodišnje izvješće o stanju okoliša.

(2) Izvješće o stanju okoliša iz stavka 1. ovoga članka sadrži podatke o stanju okoliša u državi, podatke o utjecaju pojedinih zahvata na okoliš i o svim drugim nepovoljnim utjecajima na okoliš, ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti, analizu ostvarivanja Strategije i Programa zaštite okoliša, ocjenu provedenog nadzora, podatke o izrečenim kaznama i o korištenju financijskih sredstava za zaštitu okoliša, procjenu potrebe izrade novih ili izmjene i do pune postojećih dokumenata te druge važne podatke za zaštitu okoliša.

(3) Izvješće o stanju okoliša iz stavka 1. ovoga članka Vlada podnosi Saboru

(4) Izvješće o stanju okoliša i o provođenju Programa zaštite okoliša u županiji i Gradu Zagrebu sadrži sve elemente navedene u stavku 2. ovoga članka potrebne za izradu izvješća, a ovisno o posebnim značajkama područja za koja ser Programi zaštite okoliša doneseni

(5) Skupština županije i Skupština Grada Zagreba do nosi Izvješće koje sadrži podatke navedene u stavku 2. ovoga članka o stanju okoliša na svom području.

(6) Izvješće o stanju okoliša u državi objavljuje se u "Narodnim novinama", a Izvješće o stanju okoliša u županijama, odnosno Gradu Zagrebu u službenim glasilima jedinice lokalne samouprave i uprave.

IV. PROVOĐENJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Standardi zaštite okoliša

Članak 23.

(1) Standardi kakvoće okoliša koji sadrže granične vrijednosti za pojedine sastavne dijelove okoliša i za osobito vrijedne, osjetljive ili ugrožene područne cjeline određuju se posebnim propisom ako nisu određeni zakonom

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka mogu se propisati rokovi i postupak za postizanje standarda kakvoće okoliša, moguća odstupanja od standarda kakvoće okoliša, te kaznene odredbe za povredu odredaba propisa

(3) Ako standardi kakvoće okoliša nisu određeni zakonom ili posebnim propisom iz stavka 1. ovoga članka, propisuje ih Vlada.

Članak 24

(1) Za određene proizvode, uređaje, opremu i proizvodne postupke koji mogu prouzročiti rizik ili opasnost po okoliš posebnim propisima određuju se tehnički standardi zaštite okoliša.

(2) Tehničkim standardima iz stavka 1. ovoga članka određuju se granične vrijednosti emisija i imisija u vezi s proizvodnim postupkom i korištenjem uređaja i opreme, odnosno granične vrijednosti u vezi sa sastavom proizvoda, opreme te kaznene odredbe za povredu odredaba propisa

(3) Tehničkim standardima može se propisati i način izrade, proizvodnje, označavanja, postupanja i korištenja proizvoda, uređaja, opreme i proizvodnih postupaka, te postupanje s proizvodima, uređajima i opremom nakon prestanka korištenja.

(4) Propisima iz stavka 1. ovoga članka određuju se postupak i rokovi za postizanje tehničkih standarda i njihovu primjenu na postojeće proizvode i uređaje.

(5) Ako tehnički standardi nisu određeni posebnim propisom iz stavka 1. ovoga članka, propisuje ih Vlada.

Procjena utjecaja na okoliš

Članak 25.

(1) Procjena utjecaja na okoliš treba osigurati ostvarenje načela preventivnosti usklađivanjem i prilagođavanjem namjeravanog zahvata, građenja, odnosno obnove objekta i/ili obavljanja djelatnosti (u daljnjem tekstu: zahvat) s privatnim mogućnostima okoliša na određenom području.

(2) Procjenom utjecaja na okoliš sagledava se mogući nepovoljni utjecaj namjeravanog zahvata na tlo, vodu, more, zrak, šume, klimu, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet, krajolik, prostorne i kulturne vrijednosti, njihove međuodnose, uzimajući u obzir i druge planirane zahvate i mogući međeutjecaj s postojećim ili planiranim zahvatima na području na kojem se sagledava utjecaj zahvata

(3) Procjena utjecaja na okoliš treba sadržavati i vrednovanje utjecaja namjeravanog zahvata na okoliš, odnosno dijelove okoliša, i mjera zaštite okoliša, kako bi se nepovoljni utjecaji sveli na najmanju moguću mjeru i postigla najveća moguća očuvanost kakvoće okoliša.

(4) Procjena utjecaja na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, odnosno prije izdavanja lokacijske dozvole ili dugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.

Članak 26,

(1) Vlada propisom određuje zahvate za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš, sadržaj, rok i način izrade studije o utjecaju na okoliš, način donošenja ocjene i zaključka o namjeravanom zahvatu, način obavješćivanja javnosti i određuje rok i način sudjelovanja javnosti u odlučivanju, prava i obveze sudionika u postupku, program i način provjere stručne osposobljenosti pravne osobe koja izrađuje studije te propisuje kaznene odredbe za povredu odredaba propisa.

(2) Zahvati za koje je potrebna procjena utjecaja na okoliš mogu se odrediti i prostornim planom županije i prostornim planom Grada Zagreba.

(3) Županijsko poglavarstvo ili poglavarstvo Grada Zagreba može na prijedlog tijela državne uprave nadležnog za izdavanje lokacijske dozvole, odrediti provođenje procjene utjecaja na okoliš za zahvate koji nisu određeni propisom Vlade, ni prostornim planom županije ili prostornim planom Grada Zagreba.

Članak 27.

(1) Utjecaj zahvata na okoliš, njegovo vrednovanje i prihvatljivost ocjenjuje komisija na temelju studije utjecaja na okoliš

(2) Komisija iz stavka 1. ovoga članka imenuje se za svaki pojedini zahvat. Ako se predviđa veći broj zahvata iste vrste može se imenovati stalna komisija. Članovi komisije su znanstveni, stručni djelatnici, članovi predstavničkih tijela i predstavnici tijela državne uprave koji na osnovi posebnih zakona daju suglasnost, uvjete ili mišljenja u vezi sa zaštitom okoliša.

(3) Vlada imenuje komisiju za one zahvate za koje svojim propisom određuje obvezu provođenja procjene utjecaja na okoliš.

(4) Poglavarstvo županije ili poglavarstvo Grada Zagreba imenuje komisiju u svim drugim slučajevima.

(5) Vlada može dati ovlaštenje županijskom poglavarstvu ili poglavarstvu Grada Zagreba za imenovanje komisije za ocjenu zahvata za koje je određena obveza procjene utjecaja na okoliš iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Postupak imenovanja, način rada, broj i sastav članova komisije koja vrednuje namjeravani zahvat uređuje se propisom iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona, ako ovim Zakonom nije to drukčije određeno.

(7) Vlada imenuje komisiju za ocjenu zahvata čiji bi utjecaj na okoliš mogao prelaziti granice države i za zahvate koji bi mogli utjecati na okoliš dviju ili više županija.

Članak 28.

(1) Studiju o utjecaju na okoliš pribavlja nositelj namjer-avarko zahvata, koji osigurava njenu izradu i podmiruje sve troškove procjene utjecaja na okoliš.

(2) Studiju utjecaja na okoliš izrađuje pravna osoba registrirana za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, odnosno izrade studije utjecaja na okoliš koja je i odgovorna za njenu stručnu utemeljenost i udovoljavanja propisanim zahtjevima u vezi s izradom studije.

(3) Studija utjecaja na okoliš je podloga za rad komisije koja obuhvaća sve potrebne podatke, dokumentaciju, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku te prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata i mjere zaštite okoliša.

Članak 29.

(1) Komisija iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona donosi zaključak kojim predlaže da se za namjeravani zahvat izda ili uskrati odobrenje.

(2) Zaključak kojim se predlaže odobrenje namjeravanog zahvata sadrži ocjenu prihvatljivosti zahvata i mjere

zaštite okoliša, a zaključak kojim se uskraćuje odobrenje sadrži obrazloženje razloga neprihvatanja.

(3) Sadržaj akta iz stavka 1 ovoga članka, te uvjeti i način izdavanja uređuje se propisom iz članka 26. stavka 2. ovoga Zakona.

4) Sjednice komisije iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona su javne.

Članak 30.

(1) Rješenje kojim se daje odobrenje ili uskraćuje odobrenje za namjeravani zahvat izdaje Državna uprava za zaštitu okoliša.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se da je namjeravani zahvat prihvatljiv uz primjenu mjera zaštite okoliša te da sadrži potrebne mjere zaštite okoliša koje proizlaze iz zakona, drugih propisa, standarda i mjera koje doprinose smanjivanju onečišćavanja okoliša.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se u roku od 30 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva.

Članak 31.

(1) Protiv rješenja iz članka 30. ovoga Zakona kojim se daje ili uskraćuje odobrenje za namjeravani zahvat nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(2) Na postupak izdavanja rješenja iz članka 30 ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom to nije drukčije određeno.

Članak 32.

Ako bi predviđeni zahvat, objekt ili djelatnost mogao znatno utjecati na stanje okoliša u susjednim državama. Državna uprava za zaštitu okoliša obavještava nadležno tijelo susjedne države o namjeravanom zahvatu.

Prostorni planovi

Članak 33.

(1) Kod izrade i donošenja prostornih planova mora se posebno uzimati u obzir osjetljivost okoliša na određenom prostoru, odnos prema skladu i vrijednostima krajolika, odnos prema obnovljenim i neobnovljenim prirodnim izvorima, kulturnoj baštini i ukupnost međusobnih utjecaja postojećih i planiranih zahvata na okoliš.

(2) Mjere zaštite okoliša sadržane u prostornim planovima jesu mjere zaštite tla, vode, mora, zraka šuma klime, zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, krajolika, kulturnih i prostornih vrijednosti, mjere postupanja s otpadom, mjere zaštite od buke, požara i druge mjere zaštite okoliša, a određuju se u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa.

Članak 34.

(1) Državna uprava za zaštitu okoliša daje suglasnost na prostorni plan županije ili prostorni plan Grada Zagreba u vezi s mjerama zaštite okoliša prije njihovog donošenja. Suglasnost se daje u roku od 30 dana od dostave prijedloga prostornog plana. Ako u propisanom roku Državna uprava za zaštitu okoliša ne da suglasnost, smatrat će se

da je suglasnost dana, odnosno da nema primjedbi na mjere predložene u prostornom planu.

(2) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka potrebno je pribaviti za donošenje i onih prostornih planova, za koje je to određeno prostornim planom županije ili prostornim planom Grada Zagreba.

Praćenje stanja okoliša

Članak 35.

(1) Praćenje stanja okoliša (monitoring) određeno Strategijom zaštite okoliša ili međunarodnim ugovorom, financira se iz sredstava državnog proračuna, a praćenje osigurava Vlada.

(2) Sadržaj, metodologiju i način praćenja stanja okoliša te kaznene odredbe za povredu određaba ovoga propisa propisuje Vlada.

Članak 36.

(1) Za sve zahvate za koje je određeno provođenje procjene utjecaja na okoliš, pravne osobe dužne su putem ovlaštenih pravnih osoba:

- mjeriti emisije i voditi o tome očevidnike,
- mjeriti imisije, odnosno sudjelovati u mjerenju imisija, prema svom udjelu u onečišćavanju okoliša,
- sudjelovati u praćenju prirodnih i drugih pojava koje su posljedica onečišćavanja okoliša.

(2) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je osigurati financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

(3) Vrstu emisija, imisija, prirodnih i drugih pojava koje su predmet praćenja, metodologiju mjerenja uzimanja uzoraka, rok za dostavljanje podataka tijelima državne uprave i način, vođenja popisa podataka, ako nisu određeni posebnim propisom propisuje Vlada.

(4) Propisom iz stavka 3. ovoga članka može se propisati obveza praćenja stanja okoliša, način vođenja popisa podataka te kaznene odredbe za povredu određaba propisa i za druge pravne osobe koje nisu obuhvaćene odredbom stavka 1. ovoga članka.

(5) Propisom iz stavka 3. ovoga članka određuju se i uvjeti tehničke opremljenosti i stručna sprema djelatnika kojima mora udovoljavati ovlaštena pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka te kaznene odredbe za povredu određaba propisa.

Članak 37.

Županija i Grad Zagreb osigurat će mjerenje imisije na svom području na kojem je došlo do onečišćavanja okoliša ako onečišćivač okoliša nije poznat.

Članak 38.

(1) Pravna osoba koja je prema ovom Zakonu obvezna provesti sanacijski program, dužna je i nakon provedbe sanacijskih mjera osigurati praćenje njihovog učinka na stanje okoliša i osigurati financijska sredstva za njihovo praćenje.

(2) Kad se u skladu s odredbama ovoga Zakona provedba sanacijskog programa financira iz sredstava

državnog proračuna, praćenje stanja okoliša i učinka sanacijskih mjera osigurava Vlada.

(3) Kad se provedba sanacijskog programa financira iz sredstava proračuna jedinica lokalne samouprave i uprave, praćenje stanja okoliša i učinka sanacijskih mjera osigurava županijsko poglavarstvo ili poglavarstvo Grada Zagreba.

Članak 39.

Pravne osobe iz članka 36. stavka 1. i članka 38. ovoga Zakona te županija i Grad Zagreb iz članka 37. ovoga Zakona dužni su podatke mjerenja emisije i imisije dostavljati Državnoj upravi za zaštitu okoliša.

Katastar onečišćavanja okoliša

Članak 40.

(1) Katastar onečišćavanja okoliša vodi županijski ured i gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove zaštite okoliša, a u gradu upravno tijelo nadležno za zaštitu okoliša.

(2) Obvezni sadržaj, metodologiju i način vođenja katastra, način i rokove prikupljanja i dostavljanja podataka, davanje ovlaštenja pravnim osobama, za obavljanje poslova vođenja katastra, program i način provjere stručne osposobljenosti pravne osobe za vođenje katastra te kaznene odredbe za povredu odredaba toga propisa, propisuje ravnatelj Državne uprave za zaštitu okoliša su daljnjem tekstu ravnatelj).

(3) Županijski ured i gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove zaštite okoliša i upravno tijelo grada vode preglede očevidnika o stanju okoliša a sadržaj i način vođenja očevidnika propisuje ravnatelj

Informacijski sustav zaštite okoliša

Članak 41.

(1) Državna uprava za zaštitu okoliša u suradnji s ministarstvima i državnim upravnim organizacijama uspostavlja informacijski sustav zaštite okoliša koji sadrži podatke katastra onečišćavanja, odabrane podatke očevidnika o stanju okoliša, stručne i znanstvene podatke domaćih i stranih institucija i međunarodnih organizacija, faktografske, metodološke, dokumentacijske podatke i informacije važne za zaštitu okoliša.

(2) Sadržaj i metodološke osnove, obvezu, način dostavljanja podataka i način upravljanja podacima propisuje Vlada.

Planovi intervencija u zaštiti okoliša

Članak 42.

(1) Za slučajeve moguće ekološke nesreće ili izvanrednog događaja osobite ugroženosti okoliša, opasnosti života i zdravlja ljudi Vlada donosi planove intervencija.

(2) Planovi intervencija iz stavka 1. ovoga članka sadrže vrste rizika i opasnosti, postupak i mjere za ublažavanje i uklanjanje neposrednih posljedica štetnih za okoliš, subjekte za provedbu pojedinih mjera, odgovornosti i ovlaštenja u vezi s provedbom, te način usuglašavanja s interventnim mjerama koje se provode na osnovi drugih zakona

(3) Planove intervencija moraju imati proizvođači opreme i uređaja koji mogu prouzročiti onečišćavanje okoliša

(4) Vrstu proizvoda, opreme i uređaja iz stavka 3. ovoga članka, te kaznene odredbe za povredu odredaba toga propisa propisuje ravnatelj.

Znak zaštite okoliša

Članak 43.

(1) Proizvođačima proizvoda široke potrošnje osim namirnica, pića i farmaceutskih proizvoda, koji u proizvodnji, stavljanju u promet i/ili korištenju i postupanju s otpadom u odnosu na druge istovrsne proizvode bitno manje opterećuju okoliš od drugih istovrsnih ili srodnih proizvoda, radi priznanja dodjeljuje se znak zaštite okoliša.

(2) Postupak i uvjete za dobivanje i način dodjele znaka zaštite okoliša, opis znaka zaštite okoliša, upotrebu dodijeljenog znaka, sastav i način rada komisije, sudjelovanje institucija, društava, udruga i pojedinaca u postupku dodjele znaka zaštite okoliša, te kaznene odredbe za povredu odredaba toga propisa propisuje ravnatelj.

Priznanja i nagrade

Članak 44.

(1) Priznanja i nagrade za dostignuća na području zaštite okoliša mogu se dodijeliti za

- ostvarivanje preventive od onečišćavanja okoliša,
- najpovoljnija rješenja u proizvodnim postupcima u odnosu na okoliš,
- razvojne i istraživačke projekte u zaštiti okoliša,
- razvoj sustava i edukaciju o zaštiti okoliša u odgojno-obrazovnom procesu,
- doprinos pojedinca za razvoj i unapređenje zaštite okoliša ili za doprinos u međunarodnoj suradnji u zaštiti okoliša,
- doprinose stručnih i drugih društava, udruga i nevladinih organizacija za razvoj i unapređenje zaštite okoliša.

(2) Priznanja i nagrade dodjeljuje Državna uprava za zaštitu okoliša.

(3) Postupak, način i uvjete za dodjelu priznanja i nagrada propisuje ravnatelj.

Označavanje proizvoda i ambalaže

Članak 45.

(1) Prije stavljanja u promet proizvoda, sirovina i njihove ambalaže proizvođači su dužni upozoriti na onečišćavanje što ga njihovi proizvodi, sirovina ili ambalaža mogu prouzročiti okolišu i o postupanju s ambalažom nakon upotrebe.

(2) Način i sadržaj upozorenja o onečišćavanju okoliša, i u vezi s tim način označavanja proizvoda, sirovina i njihove ambalaže te kaznene odredbe za povredu odredaba toga propisa propisuje ravnatelj u suradnji s nadležnim ministrima.

Ekonomski poticaji

Članak 46.

(1) Posebnim zakonom mogu se odrediti olakšice i oslobađanja plaćanja poreza, carina i drugih javnih prihoda za korištenje proizvodnih postupaka, proizvodnju i promet proizvoda čiji je utjecaj na stanje okoliša povoljniji od utjecaja drugih srodnih proizvodnih postupaka, proizvodnje i proizvoda i za korištenje obnovljivih izvora energije (sunce, vjetar, morski valovi, bio-plin i sl.) opreme uređaja koji pridonose zaštiti okoliša.

(2) Olakšice i oslobađanja plaćanja poreza, carina i drugih javnih prihoda iz stavka I. ovoga članka može odrediti Vlada, ako nisu određeni zakonom.

Članak 47

(1) Posebnim zakonom mogu se odrediti olakšice i smanjivanje poreza i drugih javnih prihoda za proizvođače koji organiziraju povrat upotrebljenih i neupotrebljivih uređaja, naprava ili njihovih dijelova, proizvoda ili njihove ambalaže, ili na drugi organiziran način smanje negativne učinke svojeg djelovanja po okoliš.

(2) Olakšice i smanjivanje poreza i drugih javnih prihoda iz stavka t. ovoga članka može odrediti Vlada, ako nisu određeni posebnim zakonom.

Osiguravanje sudjelovanja u zaštiti okoliša

Članak 48.

(1) Država osigurava sudjelovanje i solidarnost pri rješavanju međudržavnih pitanja u zaštiti okoliša na temelju međunarodnih ugovora i međunarodnom razmjenom informacija, te obavještavanjem drugih država o opasnostima po okoliš ili o ekološkim nesrećama.

(2) Jedinica lokalne samouprave i uprave osigurava sudjelovanje i solidarnost pri rješavanju regionalnih i lokalnih pitanja zaštite okoliša.

Javnost podataka o okolišu

Članak 49.

(1) Tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne samouprave i uprave, pravne osobe koje imaju javna ovlaštenja, pravne osobe koje obavljaju poslove u vezi sa zaštitom okoliša i pravne osobe koje svojom djelatnošću onečišćavaju okoliš, a raspoložu podacima o stanju okoliša, utjecaju predviđenih i ostvarenih zahvata na okoliš, mjerama zaštite okoliša i drugim podacima važnim za zaštitu okoliša, dužni su osigurati javnost tih podataka osim kada je posebnim zakonom propisano čuvanje državne, vojne službene ili poslovne tajne.

(2) Svi subjekti navedeni u stavku t. ovoga članka, dužni su odmah obavijestiti javnost o prekoračenjima propisanih razina onečišćavanja okoliša, a periodično obavještavati javnost o onečišćavanju okoliša.

(3) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost kojom onečišćavaju okoliš dužne su voditi očevidnik o podacima važnim za zaštitu okoliša i dostavljati ga u propisanom roku tijelima nadležnim za vođenje očevidnika i katastra onečišćavanja okoliša iz članka 40. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.

(4) Subjekti iz stavka I. ovoga članka dužni su obavještivati javnost i dati podatke kojima raspoložu zainteresiranim institucijama, organizacijama i pojedincima u roku mjesec dana od primitka zahtjeva.

(5) Kada se radi o izvanrednim slučajevima osobite ugroženosti okoliša, subjekti iz stavka 1. ovoga članka dužni su putem sredstava javnog priopćavanja čim prije obavijestiti javnost.

(6) Za davanje podataka o stanju okoliša može se posebnim propisom, kojeg donosi ravnatelj, utvrditi cijena radi naplate davanja pojedinih podataka u vezi s materijalnim troškovima davanja podataka.

V. ODGOVORNOST ZA ONEČIŠĆAVANJE OKOLIŠA

Članak 50.

(1) Pravna ili fizička osoba koja prouzroči onečišćavanje okoliša odgovara za nastalu štetu, po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti), prema općim pravilima obveznog prava.

(2) Za onečišćavanje okoliša odgovorna je i osoba koja je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućila ili dopustila onečišćavanje okoliša.

Članak 51.

(1) Pravna ili fizička osoba koja svojim djelovanjem ili propustom djelovanja prouzroči onečišćavanje okoliša dužna je, bez odgađanja poduzeti mjere utvrđene planom intervencija zaštite okoliša, odnosno poduzeti sve druge neophodne mjere radi smanjenja šteta u okolišu ili uklanjanja nastanka daljnjih rizika, opasnosti ili šteta u okolišu.

(2) Pravna ili fizička osoba koja prouzroči onečišćavanje okoliša podmiruje sve troškove u vezi s poduzimanjem mjera za uklanjanje opasnosti onečišćavanja u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(3) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je bez odgađanja obavijestiti inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora o riziku ili opasnosti po okoliš.

(4) Pravna ili fizička osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je obavijestiti javnost o nastalom onečišćavanju okoliša i zaštitnim mjerama koje je potrebno poduzeti.

Članak 52.

(1) Posebnim zakonom utvrdit će se obveza osiguranja pravnih osoba od odgovornosti za štetu koju može prouzročiti ekološka nesreća.

(2) Posebnim zakonom mogu se odrediti i druge vrste osiguranja od odgovornosti za štetu nastalu onečišćavanjem okoliša.

Članak 53.

(1) Svako odstupanje od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka, odnosno korištenja u praksi provjerenih postupaka, a čije posljedice nisu predvidive po okoliš, nije dopušteno.

(2) Pravna osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi odgovorna je za svako odstupanje od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnji ili odstupanje od proizvodnih postupaka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odgovorna osoba u pravnoj osobi kojoj su poznate ili mogu biti poznate okolnosti koje ukazuju na opasnost po život i zdravlje ljudi i opasnost po okoliš dužna je, bez odgađanja, poduzeti odgovarajuće mjere radi otklanjanja opasnosti i o tome obavijestiti inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora.

Članak 54.

- (1) Za područja za koja se utvrdi da imaju svojstva ugroženog okoliša može se posebnim zakonom odrediti postupak sanacije.
- (2) Područja ugroženog okoliša utvrđuju se Strategijom iz članka 18. ovoga Zakona.
- (3) Iznimno, do donošenja Strategije iz stavka 2. ovoga članka, područje ugroženog okoliša može utvrditi Vlada na zahtjev Zastupničkog doma Sabora.

Članak 55.

- (1) Onečišćivač okoliša dužan je, u rokovima što ih odredi Vlada, izraditi i provesti sanacijski program za uklanjanje oštećenja okoliša.
- (2) Sanacijski program iz stavka 1. ovoga članka sadrži:
 - analizu vrste onečišćavanja okoliša,
 - prijedlog proizvodnih i drugih rješenja s ocjenom prikladnosti odabranog rješenja u odnosu na dugoročne učinke na okoliš,
 - mjere za uspostavljanje prethodne kakvoće stanja okoliša ili poboljšavanje postojećeg stanja okoliša,
 - redoslijed i rokove provedbe sanacijskog programa,
 - plan osiguranja sredstava, uključujući troškove odštete za umanjenje vrijednosti i oštećenje okoliša.
- (3) Onečišćivač okoliša mora pribaviti suglasnost državne uprave za zaštitu okoliša na sanacijski program iz stavka 2. ovoga članka, a prema ocjeni državne uprave za zaštitu okoliša i mišljenje nadležnih ministarstava.
- (4) Vrstu sanacijskog programa, opseg i metodologiju izrade programa, način sudjelovanja javnosti u njegovoj izradi i provedbi te kaznene odredbe za povredu odredaba propisa donosi ravnatelj u suglasnosti s nadležnim ministrima.
- (5) Rokovi iz stavka 1. ovoga članka mogu se, prema odobrenju Vlade, skratiti ili produžiti.

Članak 56.

- (1) Ako nije moguće utvrditi onečišćivača okoliša, a potrebno je izraditi cjeloviti sanacijski program, pripreme i izradu sanacijskog programa provodi Državna uprava za zaštitu okoliša u suradnji s nadležnim ministarstvima.
- (2) Vlada utvrđuje redoslijed i prvenstvo u provedbi sanacijskog programa iz stavka 1. ovoga članka te osigurava financijska sredstva za njegovo provođenje

Članak 57.

Kad se radi o onečišćavanju okoliša lokalnih razmjera, pripremu i izradu sanacijskog programa, te redoslijed i prvenstvo u provedbi određuje poglavarstvo županije ili poglavarstvo Grada Zagreba

Članak 58.

- (1) Radi sprečavanja većih šteta i ograničavanja daljnjeg štetnog djelovanja na okoliš, Vlada može provesti sve mjere za sprečavanje i ograničavanje nastanka daljnjih šteta na trošak počinitelja.
- (2) Vlada može na trošak počinitelja provesti sanaciju, ako onečišćivač to nije sam učinio.
- (3) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća privremeno ograničavanje rada, a kada je nužno i zaustavljanje rada počinitelja onečišćavanja.

Članak 59.

U slučaju onečišćavanja okoliša, kad se između više uzročnika ne može utvrditi počinitelj, ili se ne mogu utvrditi njihovi udjeli (kumulativno ili lančano onečišćavanje), troškove uklanjanja onečišćavanja, sprečavanja ili ograničavanje daljnjega štetnog djelovanja na okoliš svi sudionici solidarno podmiruju.

VI. FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 60.

- (1) Sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne samouprave i uprave i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.
- (2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koriste se za očuvanje, zaštitu i unapređivanje stanja okoliša u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i Programima zaštite okoliša iz članka 18., 19., 20. i 21. ovoga Zakona, uz suglasnost osnovnih nositelja izvora sredstava .
- (3) Jedinice lokalne samouprave i uprave vode očevidnike o korištenju sredstava i o tome izrađuju izvješća koja jedanput godišnje dostavljaju Državnoj upravi za zaštitu okoliša.
- (4) Godišnji pregled korištenja sredstava za financiranje zaštite okoliša iz stavka 1. ovoga članka izrađuje Državna uprava za zaštitu okoliša.
- (5) Radi osiguravanja sredstava za financiranje zaštite okoliša posebnim zakonom može se osnovati Fond zaštite okoliša, kao izvan proračunski fond.

VII. NADZOR

Članak 61.

Upravni nadzor nad primjenom odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi Državna uprava za zaštitu okoliša.

Članak 62.

- (1) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega te pojedinačnih akata, uvjeta i načina rada nadziranih pravnih osoba i mjera za štite okoliša određenih ovim Zakonom, provodi inspektor zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: inspektor) i drugi inspektori, svaki u okviru svoje nadležnosti.
- (2) Poslove inspekcije zaštite okoliša obavlja i drugi službenik Državne uprave za zaštitu okoliša kojeg ovlasti ravnatelj.
- (3) Poslovne inspekcije zaštite okoliša u prvom stupnju obavlja županijski ured i gradski ured Grada Zagreba

nadležan za poslove zaštite okoliša, a u drugom stupnju Državna uprava za zaštitu okoliša.

Članak 63.

(1) U obavljanju nadzora nad poslovima koje obavlja pravna osoba, inspektor može od odgovorne osobe, zahtijevati da:

- omogućiti obavljanje nadzora u svim radnim prostorijama, postrojenjima i nad uređajima i otvorenim radnim prostorima pravne osobe,
- dostavi na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu za obavljanje nadzora,
- izvijesti o poduzetim mjerama u vezi s otklanjanjem utvrđenih nedostataka.

(2) Pravne osobe čiji rad podliježe nadzoru dužne su omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora, dati na uvid dokumentaciju i pružiti sve potrebne podatke i obavijesti.

Članak 64.

(1) Inspektor u županijskom uredu i gradskom uredu Grada Zagreba obavlja sve poslove inspekcijskog nadzora osim poslova za koje je ovim Zakonom određeno da ih neposredno obavlja inspektor u Državnoj upravi za zaštitu okoliša.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor nadzire osobito :

- primjenu standarda kakvoće za sastavne dijelove okoliša,
- primjenu tehničkih standarda zaštite okoliša,
- provođenje praćenja stanja okoliša,
- provođenje mjerenja emisija i imisija i vođenja očevidnika o tome,
- provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih programom zaštite okoliša,
- provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih planom intervencija,
- provođenje mjera zaštite okoliša utvrđenih u postupku procjene utjecaja na okoliš,
- provođenje sanacijskog programa i praćenje učinaka sanacijskog programa,
- način i uvjete rada, tehničku opremljenost pravnih osoba registriranih ili ovlaštenih za obavljanje poslova zaštite okoliša,
- način vođenja očevidnika o okolišu,
- korištenje sredstava određenih za provođenje mjera zaštite okoliša.

Članak 65.

Inspektor u Državnoj upravi za zaštitu okoliša:

- provodi inspekcijski nadzor iz članka 63. ovoga Zakona,

- nadzire provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora iz područja zaštite okoliša,
- rješava u drugom stupnju o žalbama protiv rješenja inspekcije u prvom stupnju,
- predlaže mjere za unapređenje zaštite okoliša,
- usklađuje i daje smjernice za rad i provođenje određenih propisa i mjera zaštite okoliša.

Članak 66.

Inspektor je dužan sastaviti očevidnik o obavljenom pregledu, utvrđenom stanju i poduzetim odnosno naređenim mjerama i radnjama. Ako utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis rješenjem će narediti mjere i rok za njihovo uklanjanje. Primjerak zapisnika dostavlja pravnoj osobi kod koje je inspekcijski pregled obavljen.

Članak 67.

(1) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor će pisanim rješenjem odrediti:

- otklanjanje u određenom roku utvrđenih nedostataka i nepravilnosti u radu pravne osobe, zbog kojih je došlo ili može doći do onečišćavanja okoliša,
- privremenu zabranu obavljanja rada pravne osobe ili obavljanja radnji u proizvodnom postupku, korištenja postrojenja, uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do znatnijeg onečišćavanja okoliša,
- zabranu obavljanja radnji u proizvodnom postupku, korištenja postrojenja uređaja i opreme zbog kojih je došlo ili može doći do onečišćavanja većih razmjera okoliša, dok se nedostaci ili nepravilnosti u radu ne otklone.

(2) Ukoliko nađe da je povrijeđen zakon ili drugi propis, inspektor ima pravo i obvezu:

- podnijeti bez odgađanja prijavu nadležnom državnom tijelu zbog kaznenog djela, odnosno izreći zakonom ili drugim propisom utvrđenu prekršajnu kaznu,
- predložiti nadležnom sudu brisanje iz sudskog registra one djelatnosti za koju utvrdi da pravna osoba ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom,
- poduzeti druge mjere i izvršiti druge radnje za koje je ovlašten.

(3) Žalba na rješenje inspektora ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 68.

(1) Inspektor vodi očevidnik o obavljenim inspekcijskim pregledima.

(2) Očevidnik o obavljenim inspekcijskim pregledima na temelju dostavljenih podataka županije i Grada Zagreba, vodi se u Državnoj upravi za zaštitu okoliša.

(3) Obrazac, sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje ravnatelj.

(4) Inspektor izrađuje izvješće o svom radu te ga s prijedlogom mjera za poboljšanje zaštite okoliša jedanput godišnje dostavlja Državnoj upravi za zaštitu okoliša.

Članak 69.

- (1) Službeno svojstvo inspektora, njegov identitet i ovlasti dokazuju se posebnom iskaznicom.
- (2) Iskaznica inspektora izdaje se na temelju akta o imenovanju inspektora.
- (3) Obrazac iskaznice, način njenog izdvajanja propisuje ravnatelj.

Članak 70.

- (1) Poslove inspektora može obavljati osoba koja ima stručnu spremu sedmog (VII/I) stupnja obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za inspektora.
- (2) Program stručnog ispita inspektora, način polaganja i provođenje ispita te sastav ispitne komisije propisuje ravnatelj.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 71.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50 000,00 do 80 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna, ili fizička osoba:

1. ako ne poduzme bez odgađanja mjere za uklanjanje opasnosti i nastanak daljnje štete po okoliš i ne obavijesti inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora (članak 51. stavak 1.),
2. ako ne poduzme mjere za sprečavanje odstupanja od upotrebe uređaja i opreme u proizvodnom postupku, ili od stupanje od proizvodnih postupaka (članak 53. stavak 2.),
3. ako u roku što ga je odredila Vlada nije izradila sanacijski program za uklanjanje oštećenja okoliša ili ako ga ne provodi (članak 55.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 20.000,00 kuna.

Članak 72.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 23.000,00 kuna do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna, ili fizička osoba:

1. ako ne osigura praćenje stanja okoliša, mjerenje emisija i imisija (članak 36.),
2. ako ne prati stanje okoliša u svezi s učincima sanacijskih mjera (članak 38. stavak 1.),
3. ako ne upozori o onečišćavanju okoliša prije stavljanja u promet proizvoda, poluproizvoda ili sirovina i njihove ambalaže (članak 45 stavak 1.),
4. ako ne provodi sanaciju prema sanacijskom programu i u propisanim rokovima (članak 55. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom do 15.000,00 kuna.

Članak 73.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 8.500,00 do 13.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna, ili fizička osoba:

1. ako ne dostavi podatke mjerenja emisija i imisija Državnoj upravi za zaštitu okoliša (članak 39.),
2. ako ne vodi očevidnik o podacima važnim za zaštitu okoliša i ne dostavi je nadležnim upravnim tijelima (članak 49 stavak 3.), .
3. ako ne obavijesti bez odgađanja inspektora zaštite okoliša ili drugog nadležnog inspektora o riziku ili opasnosti po okoliš (članak 51. stavak 3.),
4. ako pravodobno ne obavijesti javnost o onečišćavanju okoliša (članak 51. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom do 4000,00 kuna.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 74.

(1) Propisi iz Članka 9., 26., 40., 43., 44., 49., 69., 70. ovoga Zakona donijet će se u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Propisi iz članka 23., 24., 35., 36., 41., 42., 45., 46., 47. i 55. ovoga Zakona donijet će se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 75.

Pravilnik o izradi studije o utjecaju na okolinu ("Narodne novine", br 31/84. i 14/90.) primjenjuje se do donošenja propisa iz članka 26. ovoga Zakona

Članak 76.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa : 351-01/93-01/09

Zagreb, 27. listopada 1994.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik Zastupničkog doma Sabora

dr. Nedjeljko Mihanović, v. r.